



# Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 8 czerwca 2026 r.

L.dz. KSNiO/KSOiW/264w/2026

*Szanowna Pani*

**Barbara Nowacka**

Minister Edukacji Narodowej

Dot.: DKO-WEK.020.2.2026.AKZ

**Opinia Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”  
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 5 maja 2026 r.  
zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania  
i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych**

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, negatywnie opiniuje rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 5 maja 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych w zaproponowanym brzmieniu.

Projekt zawiera rozwiązania, które w ocenie KSNiO NSZZ „Solidarność” pogłębiają chaos interpretacyjny w szkołach, zwiększają obciążenia nauczycieli, ograniczają ich autonomię zawodową oraz nie rozwiązują zasadniczych problemów związanych z ocenianiem, pracą własną ucznia i organizacją procesu dydaktycznego.

Szczególnie krytycznie oceniamy projektowane zmiany dotyczące prac domowych, oceny zachowania oraz niedostateczne uwzględnienie konsekwencji organizacyjnych wprowadzania zajęć praktyczno-technicznych. Jednocześnie dostrzegamy, że część rozwiązań dotyczących egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych i sprawdzianu wiadomości i umiejętności może służyć uporządkowaniu praktyki, jednak wymaga doprecyzowania.

Projekt nie został poparty rzetelną oceną skutków regulacji w zakresie realnego wpływu na pracę nauczycieli, obciążenia organizacyjnego szkół, czas pracy rad pedagogicznych, sytuację dyrektorów oraz koszty wdrożenia zmian. Szczególnie niezrozumiałe jest wykazywanie braku skutków finansowych i braku wpływu na rynek pracy, mimo że projekt nakłada na nauczycieli nowe obowiązki związane ze sprawdzaniem każdej

wykonanej pracy domowej, przekazywaniem informacji zwrotnej oraz potencjalnym uwzględnianiem systematyczności ucznia przy ustalaniu oceny rocznej.

## **I. Prace domowe utrwalają fikcję prawną i zwiększają obciążenie nauczycieli.**

Najpoważniejsze zastrzeżenia KSNiO NSZZ „Solidarność” budzi projektowana zmiana § 12a rozporządzenia. Projekt utrzymuje zasadę, że w klasach IV–VIII szkoły podstawowej pisemna lub praktyczno-techniczna praca domowa nie jest obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny. Jednocześnie projekt wprowadza obowiązek sprawdzania każdej wykonanej pracy domowej i przekazania uczniowi informacji zwrotnej, a także pozwala nauczycielowi uwzględniać systematyczność ucznia w wykonywaniu prac domowych przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej. Taka konstrukcja jest wewnętrznie sprzeczna. Z jednej strony projekt utrzymuje formalną nieobowiązkowość prac domowych, a z drugiej strony przyznaje im znaczenie przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej. W praktyce będzie to prowadziło do sporów z uczniami i rodzicami o to, czy praca domowa rzeczywiście była dobrowolna, skoro jej systematyczne wykonywanie może wpływać na sytuację ucznia przy ustalaniu oceny rocznej.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wskazuje, że projekt tworzy pozorny kompromis, który nie rozwiązuje problemu, lecz przerzuca odpowiedzialność za jego skutki na nauczycieli. Powyższe wskazuje również, że projektowane rozwiązania świadczą o braku należytej staranności legislacyjnej oraz niedostatecznym rozpoznaniu realiów codziennej pracy szkoły.

Projektowane przepisy będą powodowały następujące problemy:

1. zwiększenie obowiązków nauczycieli poprzez konieczność sprawdzania każdej wykonanej pracy domowej;
2. zwiększenie obowiązków informacyjnych wobec uczniów i ich rodziców;
3. konieczność monitorowania systematyczności wykonywania prac domowych, jeżeli ma ona być uwzględniana przy ocenie rocznej;
4. ryzyko sporów z rodzicami o wpływ prac domowych na ocenę roczną;
5. dalsze osłabienie autorytetu nauczyciela w zakresie organizacji procesu dydaktycznego;
6. brak realnego instrumentu motywowania ucznia do systematycznej pracy własnej.

Praca domowa jest integralnym elementem procesu kształcenia. Służy utrwalaniu wiedzy, rozwijaniu umiejętności, przygotowaniu do kolejnych zajęć, budowaniu systematyczności i odpowiedzialności ucznia. Nie można skutecznie realizować podstawy programowej bez samodzielnej pracy ucznia poza zajęciami szkolnymi.

KSNiO NSZZ „Solidarność” postuluje odstępianie od projektowanej konstrukcji, w której prace domowe pozostają formalnie nieobowiązkowe, a jednocześnie systematyczność ich wykonywania może wpływać na ocenę roczną. W naszej ocenie należy dopuścić możliwość oceniania prac domowych jako elementu oceniania bieżącego, na jasnych zasadach określonych w rozporządzeniu oraz statucie szkoły.

## **II. Przy ocenie zachowania zostają wprowadzone wyjątkowo nieostre i subiektywne kryteria.**

KSNiO NSZZ „Solidarność” z niepokojem ocenia projektowane zmiany dotyczące podstawowych obszarów uwzględnianych przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania.

Popieramy wzmocnienie funkcji wychowawczej szkoły, promowanie szacunku wobec innych osób, troskę o bezpieczeństwo, współpracę, odpowiedzialność oraz postawy patriotyczne. Nie budzi z naszej strony zastrzeżeń kierunek, zgodnie z którym szkoła powinna kształtować postawy społeczne, obywatelskie i patriotyczne. Jednakże, projekt zawiera kryteria, które są sformułowane zbyt szeroko, nieostro i potencjalnie nadmiernie uznaniowo.

Szczególne wątpliwości budzi kryterium „przejmowania odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów”. Tak sformułowany obszar może prowadzić do oceniania nie tylko zachowania ucznia w szkole, lecz także jego dojrzałości psychicznej, motywacji, ambicji, planów osobistych i sytuacji rozwojowej. Uczeń ma prawo rozwijać się we własnym tempie. Może przechodzić trudności emocjonalne, zdrowotne, rodzinne, adaptacyjne albo rozwojowe. Nie każdy uczeń na danym etapie edukacyjnym posiada jasno określone „zamierzone cele”. Szkoła powinna oceniać zachowanie możliwe do zaobserwowania i weryfikacji, a nie wewnętrzną strukturę motywacyjną ucznia.

KSNiO NSZZ „Solidarność” zwraca szczególną uwagę na projektowane kryterium „przestrzegania norm społecznych w szkole i poza nią”. Tak szeroko sformułowany zapis budzi poważne wątpliwości praktyczne i prawne. Szkoła może i powinna oceniać zachowanie ucznia w zakresie związanym z jego funkcjonowaniem w społeczności szkolnej, w szczególności podczas zajęć edukacyjnych, przerw, wycieczek, uroczystości, zawodów, zajęć organizowanych przez szkołę oraz innych sytuacji pozostających pod opieką szkoły. Nie posiada jednak realnych ani prawnych instrumentów do stałego nadzorowania zachowania ucznia poza szkołą, w jego życiu prywatnym, rodzinnym, sąsiedzkim, towarzyskim czy w aktywności internetowej niezwiązanej bezpośrednio ze szkołą. Bez jednoznacznego doprecyzowania, że zachowania pozaszkolne mogą być uwzględniane wyłącznie wtedy, gdy mają rzeczywisty, możliwy do wykazania i udokumentowania związek z funkcjonowaniem ucznia w społeczności szkolnej albo z bezpieczeństwem innych uczniów, przepis ten będzie prowadził do nadmiernej uznaniowości, konfliktów z rodzicami oraz zarzutów nieuprawnionej ingerencji szkoły w sferę życia prywatnego ucznia. W praktyce nauczyciel lub wychowawca może zostać zmuszony do rozstrzygnięcia, czy i w jakim zakresie uwzględniać informacje pochodzące spoza szkoły, np. od rodziców, uczniów, z mediów społecznościowych albo z nieformalnych zgłoszeń. Takie rozwiązanie jest niebezpieczne zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli, ponieważ przenosi na szkołę odpowiedzialność za ocenę zdarzeń, których szkoła nie obserwowała, nie dokumentowała i których często nie jest w stanie obiektywnie zweryfikować. W zaproponowanym przez MEN brzmieniu, przepis będzie tworzył fikcyjny obowiązek nadzorowania ucznia poza szkołą i stanie się kolejnym źródłem konfliktów między nauczycielami, rodzicami i uczniami.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wskazuje, że kryteria oceny zachowania powinny być:

1. możliwe do obiektywnej weryfikacji;
2. związane z funkcjonowaniem ucznia w środowisku szkolnym;
3. czytelne dla ucznia, rodzica i nauczyciela;
4. możliwe do zastosowania w sposób jednolity przez rady pedagogiczne;
5. odporne na nadmierną subiektywizację.

Projektowane brzmienie może prowadzić do sporów odwoławczych, presji rodziców na wychowawców i rady pedagogiczne oraz dalszego przeciążenia szkół procedurami wyjaśniającymi.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o ponowne przeanalizowanie katalogu kryteriów oceny zachowania oraz usunięcie albo istotne doprecyzowanie pojęcia „przejmowania odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów” a także doprecyzowanie kryterium dotyczącego „przestrzegania norm społecznych...” przez wskazanie, że ocena zachowania może uwzględniać zachowania ucznia poza szkołą wyłącznie wtedy, gdy pozostają one w bezpośrednim związku z funkcjonowaniem ucznia w społeczności szkolnej, bezpieczeństwem uczniów lub dobrem szkoły, a okoliczności te zostały ustalone w sposób rzetelny, obiektywny i możliwy do zweryfikowania.

### **III. Egzamin klasyfikacyjny, poprawkowy i sprawdzian wiadomości należy uznać za częściowo zasadny kierunek, ale wymagający doprecyzowania**

KSNiO NSZZ „Solidarność” dostrzega potrzebę uporządkowania zasad przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia.

Pozytywnie można ocenić zamiar doprecyzowania, że egzamin i sprawdzian powinny odbywać się stacjonarnie, w szkole, w bezpośredniej obecności komisji, w warunkach zapewniających samodzielną pracę ucznia oraz bez możliwości korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych, z wyjątkiem sytuacji związanych z monitorowaniem stanu zdrowia. Rozwiązania te mogą ograniczyć nadużycia, w szczególności w sytuacjach, w których dotychczasowe przepisy były interpretowane w sposób umożliwiający obchodzenie standardów samodzielności pracy ucznia. Jednakże, wskazujemy, że konieczne jest uwzględnienie w rozporządzeniu i umożliwienie przeprowadzenia egzaminów na odległość, w przypadkach w których tryb stacjonarny jest niemożliwy na stan zdrowia dziecka.

Zastrzeżenia budzi jednak sztywne określenie czasu trwania egzaminu lub sprawdzianu, zwłaszcza w przypadku różnych przedmiotów i różnych form sprawdzania wiadomości oraz umiejętności. Inny charakter ma egzamin z przedmiotu humanistycznego, inny z matematyki, języka obcego, przedmiotów zawodowych, artystycznych czy praktycznych.

KSNiO NSZZ „Solidarność” postuluje, aby przepisy umożliwiały dostosowanie czasu egzaminu do specyfiki przedmiotu, formy egzaminu oraz potrzeb ucznia, z zachowaniem minimalnych standardów organizacyjnych.

Należy także doprecyzować obowiązki członków komisji, zasady dokumentowania przebiegu egzaminu, sposób postępowania w przypadku przerwania egzaminu z przyczyn zdrowotnych oraz zasady korzystania z urządzenia służącego do monitorowania stanu zdrowia ucznia.

#### **IV. Zajęcia praktyczno-techniczne - zmiana terminologiczna wymaga oceny skutków organizacyjnych**

Projekt przewiduje zastąpienie pojęcia „technika” pojęciem „zajęcia praktyczno-techniczne” w związku z wdrażaniem reformy programowej. KSNiO NSZZ „Solidarność” wskazuje, że w zakresie samego rozporządzenia o ocenianiu konieczne jest zapewnienie spójności terminologicznej i przejrzystości zasad oceniania uczniów w okresie przejściowym. Z tego względu projekt powinien jednoznacznie wskazywać, jak szkoły mają stosować przepisy dotyczące oceniania, klasyfikowania i egzaminowania uczniów w latach, w których równolegle funkcjonować będą „technika” oraz „zajęcia praktyczno-techniczne”.

Jednocześnie wskazujemy, że zmiana terminologiczna nie może być oderwana od realiów organizacyjnych szkół. Jeżeli nowe zajęcia mają mieć rzeczywiście praktyczny charakter, państwo i organy prowadzące muszą zapewnić szkołom odpowiednie warunki ich realizacji.

Nie oczekujemy wpisania wszystkich kwestii dotyczących zajęć praktyczno - technicznych do rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, ale wskazujemy, że jest to niezbędna uwaga systemowa towarzysząca projektowanej zmianie. Brak odpowiednich warunków organizacyjnych będzie bezpośrednio wpływał na możliwość rzetelnego oceniania osiągnięć uczniów.

Konieczne jest przedstawienie odpowiedzi na następujące pytania:

1. czy szkoły podstawowe posiadają odpowiednie pracownie do prowadzenia zajęć praktyczno-technicznych;
2. ile takich pracowni faktycznie istnieje i jaki jest ich standard wyposażenia;
3. czy zapewniono środki finansowe na wyposażenie szkół;
4. jakie standardy bezpieczeństwa będą obowiązywały przy prowadzeniu zajęć praktycznych;
5. czy liczebność grup będzie dostosowana do charakteru zajęć;
6. czy nauczyciele otrzymają wsparcie metodyczne i organizacyjne;
7. jak państwo zamierza zabezpieczyć nauczycieli przed odpowiedzialnością za prowadzenie zajęć praktycznych w warunkach niewystarczającej infrastruktury.

Wprowadzenie zajęć praktyczno-technicznych bez zapewnienia odpowiednich pracowni, narzędzi, materiałów, środków bezpieczeństwa i mniejszych grup może doprowadzić do fikcji organizacyjnej. Zajęcia praktyczne nie mogą ograniczać się do czynności symbolicznych, takich jak szydełkowanie, przyszywanie guzików czy inne proste zadania zastępcze, jeżeli reforma ma rzeczywiście rozwijać praktyczne kompetencje techniczne uczniów.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o uzupełnienie uzasadnienia projektu oraz Oceny Skutków Regulacji o analizę wpływu wprowadzenia zajęć praktyczno-technicznych na ocenianie i klasyfikowanie uczniów, a także o wskazanie równoległych działań organizacyjnych i finansowych niezbędnych do realnego wdrożenia tych zajęć.

#### **V. Zwolnienie z nauki jazdy na podstawie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, warunkowo można uznać za pozytywne**

KSNiO NSZZ „Solidarność” co do zasady nie sprzeciwia się wprowadzeniu możliwości zwolnienia ucznia lub słuchacza z zajęć przygotowujących do uzyskania prawa jazdy pojazdem silnikowym na podstawie zaświadczenia o ukończeniu odpowiedniego szkolenia poza szkołą.

Rozwiązanie to może ograniczyć powtarzanie tych samych zajęć przez uczniów, którzy już odbyli wymagane szkolenie w innym uprawnionym podmiocie.

Jednocześnie wskazujemy na konieczność doprecyzowania procedury dokumentowania zwolnienia ucznia lub słuchacza. Projekt powinien możliwie jasno wskazywać, jakie dane są wpisywane do dokumentacji przebiegu nauczania oraz jak należy postępować w przypadku wątpliwości co do treści albo kompletności zaświadczenia. Nie można przerzucać na dyrektora szkoły odpowiedzialności za ocenę dokumentów bez zapewnienia jasnej procedury i wystarczających danych pozwalających na ich identyfikację.

#### **VI. Wadliwość Oceny Skutków Regulacji**

KSNiO NSZZ „Solidarność” krytycznie ocenia Ocenę Skutków Regulacji. Projekt ma oddziaływać na setki tysięcy nauczycieli oraz miliony uczniów. Zakłada nowe obowiązki dla nauczycieli, zmienia zasady oceniania, wpływa na organizację egzaminów, pracę dyrektorów i funkcjonowanie szkół. Pomimo tego OSR wskazuje brak dodatkowych skutków finansowych, brak wpływu na rynek pracy, brak wpływu na sytuację społeczną rodzin i obywateli oraz brak potrzeby ewaluacji efektów projektu. Takie podejście jest nie do przyjęcia.

Obowiązek sprawdzania każdej wykonanej pracy domowej i przekazywania informacji zwrotnej nie jest neutralny organizacyjnie. Wymaga czasu, pracy i bieżącego kontaktu z uczniem. Uwzględnianie systematyczności wykonywania prac domowych przy ocenie rocznej również wymaga monitorowania tej systematyczności.

Zmiany dotyczące egzaminów klasyfikacyjnych, poprawkowych i sprawdzianów wiadomości także nie są neutralne organizacyjnie. Wymagają powoływania komisji, zapewnienia sal, nadzoru, dokumentowania przebiegu, weryfikacji urządzeń telekomunikacyjnych oraz dostosowania warunków do potrzeb uczniów.

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o ponowne opracowanie OSR z uwzględnieniem:

1. rzeczywistego wpływu projektu na czas pracy nauczycieli;
2. wpływu na obowiązki dyrektorów;
3. kosztów organizacyjnych po stronie szkół;
4. skutków dla uczniów z opiniami i orzeczeniami;
5. ryzyka wzrostu sporów dotyczących oceniania;
6. wpływu wprowadzenia zajęć praktyczno-technicznych na ocenianie i klasyfikowanie;
7. mechanizmu ewaluacji efektów projektu po pierwszym roku obowiązywania.

## **VII. Wnioski końcowe.**

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi o:

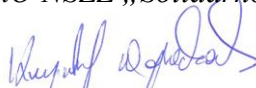
1. odstąpienie od projektowanej konstrukcji, w której prace domowe pozostają formalnie nieobowiązkowe, a jednocześnie systematyczność ich wykonywania może wpływać na ocenę roczną;
2. dopuszczenie możliwości oceniania prac domowych jako elementu oceniania bieżącego, na jasnych zasadach określonych w rozporządzeniu oraz statucie szkoły;
3. doprecyzowanie katalogu kryteriów oceny zachowania, w szczególności usunięcie albo zmianę pojęcia „przejmowania odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów”;
4. doprecyzowanie zasad przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych i sprawdzianu wiadomości z uwzględnieniem specyfiki przedmiotów oraz potrzeb uczniów;
5. uzupełnienie uzasadnienia projektu o analizę wpływu zmiany „techniki” na „zajęcia praktyczno-techniczne” na ocenianie i klasyfikowanie uczniów;
6. wskazanie, że wdrożenie zajęć praktyczno-technicznych wymaga równoległych działań organizacyjnych i finansowych dotyczących wyposażenia pracowni, bezpieczeństwa oraz liczebności grup;
7. doprecyzowanie procedury dokumentowania zwolnienia ucznia lub słuchacza z nauki jazdy na podstawie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
8. ponowne opracowanie Oceny Skutków Regulacji z uwzględnieniem realnego wpływu projektu na pracę nauczycieli, dyrektorów i szkół;
9. wprowadzenie ewaluacji skutków rozporządzenia po pierwszym roku obowiązywania;
10. przeprowadzenie rzeczywistych konsultacji z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi, dyrektorami szkół oraz nauczycielami praktykami.

Biorąc pod uwagę powyższe, w obecnym brzmieniu projekt rozporządzenia nie zasługuje na pozytywną opinię. Projekt zamiast stabilizować system oceniania, tworzy kolejne pola konfliktów i niejasności. Zwiększa obciążenia nauczycieli, utrwała niespójne rozwiązania dotyczące prac domowych, wprowadza nieostre kryteria oceny zachowania oraz nie zawiera rzetelnej analizy skutków organizacyjnych i finansowych.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi o ponowne i gruntowne przepracowanie projektu z uwzględnieniem powyższych uwag.

W imieniu Prezydium KSNiO NSZZ „Solidarność”

*Zastępca Przewodniczącego  
KSNiO NSZZ „Solidarność”*

  
*Krzysztof Wojciechowski*